

Malé ženy

LOUISA MAY
ALCOTT

*Malé
ženy*

Malé ženy

LOUISA MAY
ALCOTT

Preložila

ALENA BARLÍKOVÁ

sloart

Slovak edition
© Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2011, 2019, 2026
Translation © Alena Barlíková 2011, 2019, 2026
Cover illustration © Hülya Özdemir
Published by arrangement with Puffin Books UK,
a division of Penguin Books Ltd.

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy
nesmie byť reprodukováaná ani šírená v akejkoľvek
forme alebo akýmikoľvek prostriedkami, či už
elektronickými alebo mechanickými, vo forme fotokópií
či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného
alebo budúceho informačného systému a podobne, bez
predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-6837-6

1. KAPITOLA

Hra na pútnikov

– Vianoce bez darčiekov by ani neboli Vianocami, – zahundrala Jo natiahnutá na koberčeku.

– To je také strašné byť chudobný! – zavzdychala Meg pri pohľade na svoje obnosené šaty.

– Myslím si, že je nesprávne, keď niektoré dievčatá majú kopu krásnych vecí a druhé celkom nič, – rozhorčene dodala malá Amy.

– Ale veď máme otecka a mamičku a jedna druhú, – pokojne poznamenala Beth usalašená vo svojom kútku.

Štyri mladé tváričky osvetlené plameňom z kozuba sa pri týchto povzbudivých slovách rozžiarili, ale jas pominul, len čo Jo smutne pokračovala:

– Lenže otecka tu zatiaľ nemáme a asi dlho ho ani nebudeme mať. – Nepovedala „možno nikdy“, ale všetky si to v duchu mysleli, keď si spomenuli na otecka, ktorý bol kdesi ďaleko, kde sa bojovalo.

Žiadna z nich ani nehlesla. Potom bolestné ticho prerušila Meg a celkom iným tónom poznamenala:

– Ako viete, mama nám navrhla, aby sme si tieto Vianoce nechystali žiadne darčekom, lebo tejto zimy doliehajú na každého kruté časy. A práve preto si myslí, že by sme nemali utrácať peniaze pre vlastné potešenie, keď naši muži znášajú toľké vojnové útrapy. Bohviečo urobiť nemôžeme, ale takúto maličkú obeť môžeme priniesť, a dokonca by sme to mali urobiť s radosťou! Len sa bojím, že to ani ja nedokážem. – Meg ľútostivo pokrútila hlavou, keď si pomyslela na všetky tie krásne vecičky, po ktorých túžila.

– Ale ja si vôbec nemyslím, že by sme peniazmi, ktoré by sme na darčeky minuli, vytrhli dakoho z biedy. Každá z nás má po jednom dolári, a keby sme ich aj poslali našej armáde, veľmi by sme im tým nepomohli. Ani od vás, ani od mamičky si nič nenárokuje, ale za svoje by som si predsa len rada kúpila knihu *Undine a Sintram*. Už ju tak dávno chcem! – vyhlásila Jo, ktorá bola vyslovený knihomoľ.

– A ja som si za svoje mienila kúpiť nové noty, – dodala Beth s ľahkým povzdychom, ktorý okrem zmetačka a handričky nikto nepočul.

– Ja si kúpim parádnu škatuľku pasteliek, naozaj ich veľmi potrebujem, – prisviedčala Amy.

– Ale veď mama sa ani slovom nezmenila o našich peniazoch a iste si ani nepraje, aby sme sa zriekli úplne všetkého. Nech si každá kúpi, čo chce, aby sme mali aspoň troška zábavy! Som presvedčená, že si to za našu ťažkú prácu aj zaslúžime, – zvolala Jo a noblesne si preskúmala podpätky topánok.

– A ja tiež viem, čo si kúpim! Nech mám i ja z niečoho radosť! Veď musím tie neposlušné deti učiť takmer celý deň, hoci by som najradšej zostala doma, – začala Meg zase tým nariekavým tónom.

– Ani ty to nemáš ani spolovice také zlé ako ja, – povedala Jo. – Ako by sa ti to páčilo, keby si bola celé hodiny uväznená s nervóznou, popudlivou starou dámou, ktorá ťa len preháňa, nikdy nie je s ničím spokojná a uštvie ťa tak, že by si sa najradšej zmárnila?

– To je teda na zbláznenie, ale predsa si len myslím, že umývanie riadu a upratovanie je najhoršia robota na svete. Hotové utrpenie! A ruky mám potom také stuhnuté, že vôbec nemôžem cvičiť na klavíri. –

Beth pozrela na svoje drsné ruky a tak si vzdychla, že teraz to mohol každý počuť.

– Neverím, že by si ktorákoľvek z vás vytrpela toľko čo ja, – vyhrkla Amy. – Vy nemusíte chodiť do školy s bezočivými dievčatami, ktoré vás utrápia, ak niekedy niečo neviete, smejú sa z vašich šiat a ak nemáte dosť bohatého otca, tak o ňom trúsia *cyklické poznámky*. A beda vám, ak nemáte nos podľa ich gusta.

– Zrejme si chcela povedať cynické poznámky, a nie *cyklické*, – pousmiala sa Jo.

– Dobre viem, čo som chcela povedať, a nemusíš byť hneď taká *satirická*. Podľa mňa je správne používať cudzie slová a obohacovať tak slovnú zásobu – nech každý vie, že som *orudovaná*, – dôstojne odvrkla Amy.

– Sestry, veď sa nepodpichujte! Jo, neželala by si si, aby sme mali všetok ten majetok, o ktorý otec-ko prišiel, keď sme boli malé? Ach, aké by sme boli šťastné a dobré, keby nás nič netrápilo! – vzdychla si Meg, ktorá sa pamätala aj na lepšie časy.

– Nedávno si hovorila, že sme oveľa šťastnejšie ako deti Kingovcov, čo sa len mlátia a hašteria, hoci peňazí majú ako pliev.

– Áno, Beth, som presvedčená, že je to tak. Lebo aj keď musíme pracovať, vieme sa zabaviť a – ako vravievala Jo – sme celkom fajn partia.

– Jo rada používa také vulgárne výrazy, – poznamenala Amy a vyčítavo pozrela na dlhánsku postavu ležiacu na pokrovčeku. Jo vyskočila, vopchala si ruky do vreciek a dala sa do pískania.

– Prestaň, Jo, si ako dáke chlapčisko.

– Práve preto to robím.

– Protivia sa mi hrubé, neokrôchané dievčatá!

– A ja zas nenávidím fajnovky.

– „V zhode žijú vtáci vo svojich drobných hniezdach“, – zanôtila Beth – zmierovací sudca – a tvárila sa tak komicky, že oba zvýšené hlasy prešli do smiechu a tým sa „podpichovanie“ skončilo.

– Ale obe ste na vine, naozaj, – začala Meg a spustila kázeň podľa práva staršej sestry. – Ty, Josephine, si už priveľká na také chlapčenské spôsoby a mala by si sa správať slušnejšie. Kým si bola maličké dievčatko, tak na tom natoľko nezáležalo, ale teraz, keď už nosíš hore vyčesané vlasy, nesmieš zabúdať, že si mladá dáma.

– A nie som! A ak môj účes robí zo mňa mladú dámu, tak budem radšej nosiť vrkoče až do dvadsiatky, – rozčertila sa Jo a strhla si z hlavy sieťku, ktorá jej sputnávala bujnú gaštanovú hrivu. – Hrôza ma chytá, keď si pomyslím, že má byť zo mňa slečna Marchová, že mám nosiť dlhé šaty a tváriť sa upäto ako čínska astra. Už to je dosť zlé, že som dievča, hoci sa mi páčia chlapčenské hry, práca i spôsoby. Nevieť sa s tým zmieriť, že nie som chlapec, a najmä teraz –, tak strašne som chcela ísť na vojnu a bojovať spolu s oteckom! Ale ja musím pekne sedieť doma a štrikovať ako unudená stará baba! – Jo potriasla modrou vojenskou ponožkou, že ihlice len tak zrapčali a kľbko sa zakotúľalo až na druhý koniec izby.

– Úbohá Jo! Je to naozaj také strašné, ale čo sa dá robiť?! Budeš sa musieť uspokojiť s tým, že máš aspoň chlapčenské meno a že nám dievčatám robíš brata, – povedala Beth a hladkala jej strapatú hlavu na kolenách rukou, ktorej dotyk – napriek všetkému umývaniu riadu a upratovaniu – nič nestratil na svojej jemnosti.

– A ty, Amy, – pokračovala Meg, – ty príliš afektuješ. Teraz sa správaš iba smiešne, ale ak si nedáš po-

zor, stane sa z teba hlúpa husička. Páčia sa mi tvoje uhladené spôsoby a vytríbená reč, ale len vtedy, keď sa nepokúšaš byť vznešená. No tie tvoje skomolené cudzie slová znejú rovnako strašne ako Join slang.

– Ak je Jo uličnica a Amy hus, čo som, prosím, ja? – spýtala sa Beth, tiež pripravená na dáku kázeň.

– Ty si len náš maznáčik, – nežne odpovedala Meg, a nikto nič nenamietal, lebo „Myška“ bola naozaj miláčikom celej rodiny.

Pretože mladých čitateľov zaujíma, „ako tí ľudia vyzerajú“, využijeme túto chvíľu a opíšeme im naše štyri sestry, ktoré za súmraku sedeli okolo praskotajúceho kozuba a plietli, kým vonku tíško padal decembrový sneh. Bola to útulná stará izba, hoci pokrovec už vybledol a nábytok bol veľmi obyčajný. Na stenách viselo niekoľko pekných obrazov, police zapĺňali knihy, v oknách kvitli chryzantémy a mexické ruže a všade panovalo príjemné ovzdušie domova.

Margaret, zo všetkých tá najstaršia, mala šesťnásť rokov, a hoci bola buclatá, zato veľmi pekná. Mala veľké oči, záplavu jemných hnedých vlasov, rozkošné pery a biele ruky, na ktoré bola tak trochu pyšná. Pätnásťročná Jo bola veľmi vysoká chudá kreolka, pripomínala žriebätko, lebo nikdy nevedela, čo si má počať s dlhými hnatmi, sústavne jej prekážali. Mala energické ústa, smiešny nos, prenikavé sivé oči, ktorým nič neušlo a ktorých pohľad vedel byť tak divý, ako šibalský či zádumčivý. Dlhé husté vlasy boli jej jedinou ozdobou, ale nosievala ich v sieťke, aby jej nezavadzali. Jo mala ovisnuté ramená, dlhé ruky i nohy, šaty na nej len tak akosi viseli, slovom celý jej nelahodný zjav prezrádzal dievča, ktoré prudko vyrástlo na ženu, ale nevedelo si s tým rady. Elizabeth, alebo – ako ju každý volal – Beth, bola plachá

trinásťročná červenolíca okaňa s hladkými vlasmi. Nikdy nezvýšila jemný hlas a len máločo dokázalo narušiť jej pokojamilovný výzor. Otec ju nazval „rojkom“, a táto prezývka jej skvele pristala. Beth akoby žila vo vlastnom blaženom svete, z ktorého sa odvážila vyjsť len vtedy, keď sa chcela stretnúť s tými, ktorým dôverovala a ktorých milovala. Amy, hoci najmladšia, bola najzaujímavejšou osobou, pravda, podľa jej vlastnej mienky. Naozajstná Snehulienka s modrými očami a so zlatými vlasmi vlniacimi sa až po ramená. Bola bledá a útla a vždy sa správala ako mladá dáma, čo si potrpí na uhladené spôsoby. Akú mali tieto štyri sestry povahu, to sa ešte ukáže.

Hodiny odbili šiestu. Beth pozametala okolo kozuba a postavila k nemu papučky, aby sa ohriali. Pohľad na tie staré papuče mal na dievčatá zázračný účinok. To, že už stáli pri kozube, znamenalo, že mama bude čoskoro doma a všetky ju pôjdu radostne privítať. Meg prestala kázať a zažala lampu, Amy vyskočila bez vyzvania z kresla a Jo zabudla aj na únavu, vstala a posunula papuče bližšie k ohňu.

– Už sú celkom zodraté. Mamička musí dostať nové.

– Chcela som jej kúpiť zo svojho dolára, – povedala Beth.

– Nie, ja ich kúpim! – protestovala Amy.

– Som najstaršia, – začala Meg, ale Jo ju energicky prerušila.

– Ja som chlap v dome, keď je otecko preč, a to znamená, že ja zoženiem papuče. Mne kázal, aby som sa o mamičku postarala, kým sa nevráti.

– Už viem, čo urobíme! Každá kúpme niečo mamičke, a sebe nekupujme nič, – navrhla Beth.

– To si celá ty, miláčik! Ale čo kúpiť? – spýtala sa Jo.

Všetky chvíľu usilovne uvažovali.

– Kúpim jej pár pekných rukavíc, – prvá sa ozvala Meg, akoby jej tú myšlienku vnukol pohľad na vlastné krásne ruky.

– A ja jej kúpim celé topánky, to bude najlepšie, – ozvala sa Jo.

– Ja nejaké vreckovky, ale obrúbené, – oznámila Beth.

– A ja jej dám fľaštičku kolínskej. Rada sa voňavkuje a ani to veľa nestojí, takže mi niečo zostane aj na pastelky, – dodala Amy.

– Ale ako jej to všetko dáme? – spýtala sa Meg.

– Všetko to poukladáme na stôl, potom ju privedieme a uvidíme, ako si bude rozbaľovať darčeky. Nepamätáte sa, ako sme to robievali na naše narodeniny? – žiarila Jo.

– Vždy som bola taká vystrašená, keď som si mala sadnúť do veľkého kresla a keď ste mi jedna po druhej odovzdávali darčeky a každá ma pobožkala. Potiaľ sa mi to všetko páčilo, ale porozbaľovať si darčeky, kým ste sa všetky na mňa uprene pozerali, no to bolo priam strašné! – zaspomínala si Beth, ktorá si nad ohňom opekala tvár i hrianky k čaju, oboje naraz.

– Nech si mamička myslí, že to kupujeme pre seba, a potom ju prekvapíme. Meg, zajtra popoludní musíme ísť nakupovať! Veď ešte máme toľko roboty s tým štedrovečerným divadlom, – hovorila Jo, pobehujúc po izbe s rukami založenými za chrbtom a s dohora vystrčeným nosom.

– Tentoraz si ešte zahrám, ale tým sa to končí. Už začínam byť pristará na také špásky, – vyhlásila Meg, ktorá sa strašne rada prestrojovala za kadekoho.

– Viem, že neprestaneš hrať, kým sa budeš môcť vykrúcať v dlhých bielych šatách s rozpuštenými vlasmi a ovešaná šperkami zo zlatka. A potom – ty si z nás najlepšia herečka, a ak s tým praštíš, tak je amen so všetkým, – rozhorčovala sa Jo. – A vôbec, dnes by sme si ešte mali urobiť skúšku. Poď sem, Amy, a zahraj nám tú zamdlievaciu scénu, lebo si ako drevo.

– Nemôžem si pomôcť. Ešte nikdy som nevidela nikoho zamdlieť a kvôli tebe sa nezosypem na zem tak, aby som bola samá modrina! Ak môžem klesať pomaly, tak sa spustím na zem, ale ak nie, hodím sa do kresla. Bude to aspoň elegantnejšie a nech si ma potom Hugo prepadne s pištoľou, – odvrkla Amy, ktorá nemala ani štipku hereckého nadania. Na túto úlohu ju vybrali len preto, že bola útlučká a ten – akože ničomník – by ju dokázal vreštiacu uniesť.

– No, urob to takto: zopni ruky, potácaj sa po izbe a zúfalo krič: „Roderigo! Zachráň ma! Roderigo!“ – Jo sa zrútila s takým melodramatickým nárekom, že to ozaj srdce trhalo.

Teraz nasledovala Amy, ale tá ťarbavo vyhodila ruky pred seba a robila také trhivé pohyby, akoby ju pohýnal nejaký stroj. No a to jej „Ach!“ znelo skôr, akoby ju bol niekto pichal špendlíkmi, než výkrik strachu a úzkosti. Jo zúfalo zastonala, Meg sa priam rehotala a Beth pozorovala tento výjav s takým záujmom, že jej až prihorela hrianka.

– To je beznádejné! Na predstavení to zahraj čo najlepšie, ale keď ťa to obecenstvo vysmeje, nezvaluj vinu na mňa! Pokračuj, Meg!

Potom to už šlo hladko, lebo Don Pedro vyzval svet do boja v reči o dvoch stranách bez jediného

zakoktania, striga Hagar kvílila hrôzozstrašné zaklínadlá nad plným kotlom variacich sa ropúch, Roderigo sa chlapycky zbavil svojich pút a Hugo zomieral v mukách kvôli výčitkám svedomia a arzénu s divým „Ha! Ha!“

– Toto je najlepší kus, aký sme doposiaľ hrali, – vyhlásila Meg, keď sa mŕtvy ničomník posadil a šúchal si lakte.

– Neviem pochopiť, ako môžeš čosi také nádherne napísať a zahrať, Jo. Ty si hotový Shakespeare! – nadchýnala sa Beth, ktorá bola presvedčená, že jej sestry sú obdivuhodne nadané.

– Nie je to také strašné, – riekla Jo skromne. – Ale aj mne sa vidí, že „Kliatba čarodejnice“ sa mi dosť podarila. No rada by som zahrála Macbeth – len keby sme mali prepadlisko pre Banqua! A najmä tú vražednú scénu! „Je to vari dýka, čo vidím pred sebou?“ – šepkala Jo, gúfala očami a gestikulovala, ako to videla robiť jedného slávneho tragéda.

– Nie, to je len vidlička na opekanie chleba a na nej je namiesto chleba napichnutá mamina papuča. To je, prosím, výsledok Bethinho fandaní divadlu! – zvolala Meg a skúška sa skončila všeobecným výbuchom smiechu.

– To som rada, že vás vidím také veselé, deti moje, – ozval sa milý hlas odo dverí a herci i diváci sa vrhli privítať vysokú, matersky vyzerajúcu paniu s láskavým pohľadom. Hoci nebola nejako parádne vyobliekaná, vyzerala veľmi vznešene. A dievčatá vôbec nepochybovali, že sivý plášť a staromódny kloúk odieva najnádhernejšiu mamu na svete.

– Tak, drahé moje, ako sa vám dnes vodilo? Mala som toľko roboty, aby som zajtra odoslala balíčky, že som ani nemohla odskočiť domov na obed.

Nehľadal ma nikto, Beth? Čo je s tvojou nádchou, Meg? Jo, vyzeráš ustatá na smrť. Poď, pobožkaj ma, Amy!

Pri týchto materských vypytovačkách sa pani Marchová vyzliekla, obula si vyhriate papučky, posadila sa do kresla, pritiahla k sebe Amy a chystala sa stráviť najšťastnejšie chvíle rušného dňa. Dievčence pobehovali a snažili sa – každá po svojom – tieto okamihy spríjemniť. Meg pretierala stôl, Jo priniesla drevo, upravila stoličky, ale čoho sa dotkla, to buď prevrátila, alebo zhodila, Beth lietala medzi salónom a kuchyňou a mala plné ruky práce, Amy sedela so založenými rukami a vydávala príkazy.

Keď zasadli za stôl, pani Marchová so šťastným úsmevom povedala: – Mám pre vás príjemnú správu, ale až po večeri.

Po tvárach im prebehol radostný úsmev. Beth zatlieskala bez ohľadu na to, že mala v rukách keks, Jo vyhadzovala obrúsok a volala: – List, list od ocka! Nech je mu trikrát sláva!

– Áno, krásny dlhý list. Píše, že sa má dobre. Obávali sme sa zimy, ale dúfa, že ju prežije lepšie, ako sme si mysleli. K Vianociam nám praje všetko najlepšie a vám, dievčatá, ešte jeden osobitný odkaz, – povedala pani Marchová a hladkala si vrečko, akoby tam ukrývala vzácny poklad.

– Tak rýchlo, aby sme boli čím skôr hotové! Amy, zdvihni ten malíček ešte vyššie a ešte viac sa mrv nad tanierom, dobre? – okríkla ju Jo a v tej náhlosti jej zabehlo a rovno na koberec jej spadol krajec chleba. Pravdaže – tou maslom natretou stranou.

Beth viac nejedla a odtiahla sa do svojho tienistého kútika, aby tam vyčkala tú krásnu chvíľu, kým sa ostatné navečerajú.

– Myslím si, že to bolo od ocka šľachetné, keď šiel na vojnu aspoň ako poľný duchovný, lebo už je pristarý a prislabý, aby bojoval ako vojak, – dojato povedala Meg.

– Och, a ako by som ja chcela ísť na vojnu. Bola by som hoci aj bubeníkom alebo marky... ako sa to hovorí? Alebo ošetrovateľkou, len aby som mohla ockovi byť nablízku a pomáhať mu, – bedákala Jo.

– Musí to byť však strašne nepríjemné spať v stane, ješť všelijaké nechutné gebuziny a piť z plechovej fľaše, – podotkla Amy.

– Mamička, a kedy sa vráti ocko domov? – spýtala sa Beth rozochveným hlasom.

– To si ešte počkáš, miláčik, iba ak by ochorel. Zostane tam a bude statočne pracovať, kým len bude vládať. A my predsa nemôžeme chcieť, aby sa vrátil čo len o minútku skôr, keď ho tam potrebujú! Teraz poďte a počúvajte, čo nám píše!

Všetky sa pritiahli k ohňu, mama klesla do hlbokého kresla, Beth si sadla k jej nohám, Meg a Amy si posadali na operadlá a Jo zostala stáť za kreslom, aby nikto nezbadal jej vzrušenie, keby ju list dojímal.

V týchto krutých časoch bolo veľmi málo takých listov, ktoré by nedojímali – najmä tie, ktoré posielali domov otcovia. V tomto našom sa otec len letmo zmienil o prekonaných útrapách a nebezpečenstvách, o neprekonateľnej túžbe po domove. Bol to statočný, povzbudivý list so živým opisom táborového života, pochodov a iných vojenských novôt! A iba na koniec prekypovalo pisateľovo srdce otcovskou láskou a túžbou za malými dievčatkami, ktoré zanechal doma.

„Povedz im, že ich mám nadovšetko rád a že ich bozkávam. Neustále na ne myslím aj sa za ne mod-

lím. Ich láska ostáva mojou najväčšou útechou. Uplynie pravdepodobne ešte celý dlhý rok, kým ich zase uvidím. Ale pripomeň im, že kým čakáme, môžeme pracovať, takže tieto kruté dni nemusia byť stratené. Iste si pamätajú, čo som im povedal – aby ti boli milujúcimi deťmi, statočne si plnili svoje povinnosti, aby premáhali svoje chyby a správali sa tak vzorne, aby som mohol byť, až sa vrátim, na svoje malé ženy pyšnejšie než kedykoľvek predtým.“

Keď sa dostali k tejto časti listu, všetky zavzlykali. Jo sa vôbec nehanbila za veľkú slzu, ktorá sa jej zastavila na nose, a Amy vôbec neprekážalo, že sa postrapatila, keď si oprela tvár o mamino rameno. Iba nariekala: – Som strašný sebec, ale ja sa naozaj posilujem polepšiť, aby sa potom vo mne nesklamal!

– Všetky sa polepšíme! – zvolala Meg. – Ja sa zas príliš starám o svoj zovňajšok a ťaží sa mi robiť, ale s tým je už koniec! Len či to dokážem?

– Aj ja sa budem snažiť, aby som bola taká, akú by ma chcel mať – budem malá žena. Nebudem už hrubá a divá a nebudem sa chcieť dostať do sveta, ale tu si budem plniť povinnosti, – vyhlásila Jo v domnienke, že mierniť sa doma bude oveľa ťažšie, ako sa postaviť zoči-voči povstalcom na Juhu.

Beth nepovedala ani slovo, len si utrela slzy modrou pančuchou a zo všetkých síl sa dala do pletenia, aby nestratila ani chvíľku času. Z úprimného srdiečka sa rozhodla, že bude celkom taká, akú ju chce nájsť otecko, ak sa po roku šťastne vráti domov.

Pani Marchová milo riekla: – Deti, a pamätáte sa ešte, ako ste sa hrávali na Pútnikovu cestu, keď ste boli malé? Nikdy ste sa viac netešili, ako keď som vám namiesto ťažkého bremena uviazala plátenné vrecká, dala som vám na hlavy širáčiky, do rúk pali-

ce a zvitky papiera, a tak ste putovali po celom dome – od pivnice, ktorá bola Mestom skazy, až celkom hore na povalu, kam ste odviekli všetko pekné, čo vám prišlo pod ruku, aby ste si mohli vybudovať Nebeské mesto?

– Bolo to ohromné, najmä keď sme šli popri levoch zápasiacich s Belzebubom a keď sme prechádzali Údolím, kde šarapatili škriatkovia, – zaspomínala si Jo.

– Ale mne sa najväčšmi páčilo to, keď sme zhodili vrecia a keď sa kotúľali po schodoch, – dodala Meg.

– No a mne sa zase najväčšmi rávalo, keď sme vyšli na rovnú strechu, ktorú sme si vyzdobili girlandami a všetkými tými peknými vecičkami, zastali sme a od radosti sme si na slniečku zaspievali, – povedala Beth a usmievala sa, akoby v duchu znovu prežívala tie nádherné chvíle.

– Veľmi sa na to nepamätám, len to viem, že som sa strašne bála pivnice a tmavého vchodu a vždy som sa tešila na koláč a na mlieko, čo nás čakalo na terase. Keby som už nebola na to pristará, hneď by som sa tak zahrála, – povedala Amy, ktorá sa pomaly vzdávala detských hier v takom zrelom veku, ako je dvásť rokov.

– Na túto hru nie sme nikdy pristaré, dieťa moje. Veď je to hra, ktorú vlastne hráme po celý život. Každého ťaží nejaké to bremeno, každý kráča po určitej ceste, a túžba po dobre a šťastí je tou silou, čo nás napriek mnohým utrpeniam a omylom privedie k pokoji. Nuž, moje milé pútničky, že by ste začali znovu? Lenže nie ako hru, ale skutočne, a uvidíte, kam to až dotiahnete, kým sa nám vráti otecko domov.

– Naozaj, mamička? Kde sú tie naše noše? – spýtala sa Amy, ktorá to všetko brala doslova.

– Všetky ste mi povedali, aké bremeno vás teraz ťaží, len Beth nie. Skoro sa mi zdá, že ju nič netrápi, – poznamenala mama.

– Ba trápi – umývanie riadu a upratovanie. Potom ešte závidím dievčatám, ktoré majú pekné piano, a ešte ma to trápi, že sa bojím ľudí.

Bethino bremeno bolo také podarené, že išlo každému do smiechu, ale nikto ani nemukol, lebo výsmech by jej bol nesmierne zranil city.

– Ale dajme sa do toho! – zamyslela sa Meg. – Pútničky či nepútničky, ide len o to, aby sme sa snažili byť dobré – a príbehom si len vypomôžeme. Lebo aj keď si to zaumienime, predsa len je to ťažké. A niekedy by sme sa mohli pozabudnúť a nekonali by sme tak, ako by sme najlepšie mohli.

– To je pravda, mali by sme mať svojich vlastných desatoro. Ako by sme to len urobili? – húpala Jo. Potešila sa tomu nápadu, lebo aspoň sľuboval štipku vzruchu v nemilej povinnosti.

– Na Štedrý deň ráno pozrite pod podušky a nájdete tam svojich Sprievodcov, – odpovedala pani Marchová.

Dievčatá sa zhovárali o novom pláne, kým stará Hannah odpratávala zo stola. Potom sa objavili štyri malé košíčky so šitím a ihly len tak lietali – obšívali plachty pre tetu Marchovú. Bola to v podstate nezaujímavá robota, ale toho večera nehundrala ani jedna. Prijali Join návrh, aby každý kraj plachty, ktorý bolo teba obrúbiť, predstavoval svetadiel. Tak vznikla Európa, Afrika a Amerika – a práca im šla jedna radosť! Pritom sa, pravdaže, zhovárali o jednotlivých krajinách.

O deviatej prácu zložili a pred spaním si – ako obvykle – zaspievali. A pretože nikto okrem Beth neve-

del zo starého piana vylúdiť príjemnejšie tóny – len ona sa dokázala jemne dotýkať zažltnutých klávesov –, tak Beth sprevádzala jednoduché pesničky, ktoré si spievali. Meg mala hlas ako flauta, takže spolu s mamou viedli miniatúrny spevokol. Amy cvrlikala ako cvrček a Jo sa vznášala v oblakoch, ako sa jej práve zachcelo. V najnevhodnejšej chvíli zakrákala alebo zatrilkovala, a tým pokazila aj tú najväznejšiu skladbu. Takto spoločne spievali od chvíle, ako sa naučili džavotať. No a spev sa potom stal rodinnou obyčajou, lebo mama bola rodená speváčka. Hneď ráno sa ozval ako prvý jej hlas, keď chodila po dome a vyspevovala ako škovránok. A večer opäť ten istý ľubezný hlas zaznel ako posledný, takže dievčatá nikdy neusínali bez tejto rodinnej uspávanky.

2. KAPITOLA

Veselé Vianoce

Jo sa na Štedrý deň zobudila na svitaní ako prvá. Pred kozubom neviseli žiadne pančuchy a v prvej chvíli bola taká sklamaná ako kedysi dávno, keď jej pančuška napchatá dobrotami spadla a ona ju nevidela. Potom si spomenula na mamin sľub, vsunula ruku pod vankúš a vytiahla tmavočervenú knižočku. Poznala ju veľmi dobre. Bola to krásna stará rozprávka o najlepšie prežitom živote a Jo vedela, že knižka je naozaj verným sprievodcom pre každého pútnika, ktorý sa vydáva na ďalekú cestu životom. Zobudila Meg, popriala jej „veselé Vianoce“ a vyzvala ju, aby sa tiež pozrela pod vankúš. Objavila sa zelená knižka s takými istými obrázkami a s ve-

novaním od mamy, takže v ich očiach stúpol darček nesmierne na cene. Čoskoro sa zobudila Beth a Amy, pokutrali a tiež si našli svoje knižočky – jedna bola sivá a druhá modrá. Posediačky si ich prezerali a rozprávali sa, kým zore ružovali s prichádzajúcim novým dňom.

Margaret – napriek tomu, že bola trochu márnivá – mala milú a jemnú povahu a celkom nevedomky vplývala na sestry. Najmä na Jo, ktorá ju mala veľmi rada a počúvala ju, lebo Meg vedela poradiť a veľmi vlúdne a pokojne napomenúť.

– Dievčatá, – začala Meg vážne, pričom pozrela najprv na strapatú hlavu vedľa seba, potom na dve malé očepčené makovičky, – mama si želá, aby sme si tieto knižky prečítali, mali ich rady a aj sa podľa nich riadili. Preto sa hneď do nich pustíme. Kedysi sme to brali vážne a snažili sme sa. Ale odkedy je otecko preč a na nás doliehajú všetky útrapy vojny, veľa vecí sme zanedbali. Vy si robte, ako chcete, ale ja si položím svoju knižku sem na stolík a každé ráno, len čo sa zobudím, si z nej niečo prečítam, lebo viem, že mi bude na osoh a že mi pomôže prežiť deň. – Potom si otvorila novú knižku a dala sa do čítania. Jo ju objala, pritisla si k nej líce a tiež čítala, pričom jej tvár nadobudla pokojný výraz, čo bolo u nej zriedkavé!

– Aká je Meg dobrá! Poď, Amy, poďme čítať aj my! Pomôžem ti s cudzími slovami, a ak nebudeme ničomu rozumieť, tak nám to Meg alebo Jo vysvetlia, – šepkala Beth, nadšená krásnymi knihami a príkladom starších sestier.

– Som rada, že moja je modrá, – tešila sa Amy. V izbe zavládlo také ticho, že bolo počuť len jemné obracanie listov. I zimné slnečné lúče ich namiesto